

INLEIDING

Cyprus, het eiland van **Aphrodite**. Denk je aan Cyprus, dan zie je mooie stranden en een azuurblauwe Middellandse zee voor je. Toch heeft dit eiland, waar volgens de legende de Griekse Godin Aphrodite werd geboren veel meer te bieden. Maar daarvoor moet je wel op pad, het binnenland in, daar vind je het echte Cyprus. Wij willen graag veel vogels zien in de week dat wij op het eiland zijn. Die vinden we aan de kust en in de vele meertjes en rivieren die er op het eiland zijn. Er is het hele jaar, dus tijdens alle seizoenen iets te beleven op het gebied van vogels. Maar vooral in het voorjaar en de herfst heeft u de grootste kans op veel trekvogels. Dan heb je ook de grootste kans op verschillende vogelsoorten.

Cyprus is een populaire bestemming voor vogelaars van Noord Europa. Zij combineren vaak een vakantie in de bergen of op de stranden met daarnaast vogels kijken op het eiland. Het is een vorm van Eco toerisme, gecombineerd met algemene natuur toerisme, landbouw toerisme en wandel vakanties. De ligging van Cyprus in de Oostelijke Middellandse zee, met Turkije in het noorden, Syrië en Israël in het oosten en Egypte in het zuiden, zet Cyprus op één van de belangrijkste migratie- of trekroutes over de Middellandse zee. Bovendien is het een belangrijke rust- en "bijtank" plaats voor veel soorten die vliegen tussen hun broedgebieden in Europa en Azië en de overwintering gebieden in Afrika en het Midden Oosten. Ieder jaar moet deze groep vogels deze gevaarlijke reis maken.

Het aantal trekvogels maakt een belangrijk deel uit van alle vogelsoorten die regelmatig op Cyprus gezien worden. Al deze soorten staan op een lange "Cyprus vogellijst". Er staan bijna 400 soorten op deze lijst. Van deze 400 soorten zijn er maar 60 standvogels, deze vogels komen altijd voor op het eiland. En ongeveer 30 soorten trekvogels broeden zo nu en dan op Cyprus. Het aantal vogels dat een stop maakt op het eiland in het voor- en het najaar, is overweldigend, omdat letterlijk miljoenen vogels het eiland aandoen en passeren. Voorjaarmigratie begint al halverwege maart, afhankelijk van hoe het weer is. Het gaat door tot midden mei. Herfstmigratie begint vroeg in augustus, maar sommige steltlopers nog eerder, en gaat door tot ver in oktober. De meeste jaren is er een aanzienlijke roofvogeltrek. Op Cyprus overwinteren ongeveer 120 soorten, waarvan de Flamingo de bekendste en belangrijkste is. Verder nog vele Noord Europese zangvogels.

Zangvogels zijn de grootste groep vogels. 110 families met ongeveer 5.000 soorten. 60% van alle vogelsoorten op de wereld zijn zangvogels. Zoals hun naam al weergeeft kunnen deze vogels vaak aangename klanken produceren. Hun syrinx is erg goed ontwikkeld en vergelijkbaar met onze stembanden. 7 spieren "sturen" de syrinx. Een ander kenmerk is de stand van hun 4 tenen. Drie naar voren en 1 naar achteren. Dit geeft hun de mogelijkheid om op een tak te kunnen zitten. Ze klemmen de tenen (automatisch) om de tak. De naam "passeridae" is afgeleid van Passer Domesticus, de wetenschappelijke naam van de Huismus. Vanuit het Latijn vertaald betekent Passer kleine vogels. De volgende soorten zijn vooral in het voorjaar te zien: Cyprus Grasmus, Cyprus Tapuit, Zwarte Frankolijn, Smyrnagors, Maskerklauwier, Scharrelaar, Sporenkievit, Vale Gier, Steppekiekendief, Citroen Kwikstaart, Bredebekstrandloper, Kleine Torenvalk, Vorkstaartplevier, Rüppells Grasmus, Kuifkoekoek, Baardgrasmus en Grauwe Kiekendief.

Dat Cyprus een belangrijke plaats voor vogels is blijkt uit het volgende. Bijna 400 vogelsoorten zijn er waargenomen. Er 57 soorten als standvogels, 155 soorten als regelmatige trekvogels waarvan 94 alleen maar trekvogels. 61 soorten zijn voornamelijk winter "bezoekers", maar er zijn toch 127 soorten die tijdens de winter op het eiland gezien kunnen worden. Soorten die alleen in de zomer komen om er te broeden zijn er toch nog 28 in totaal. Ongeveer 100 miljoen vogels komen via Cyprus tijdens de vogeltrek in het voorjaar. Tijdens de najaarstrek zijn dit er nog veel meer, namelijk 150 miljoen. Op het eiland komen twee endemische soorten voor. De Cyprus Tapuit en Cyprus Grasmus. Dat zijn vogels die alleen op Cyprus broeden, en nergens anders op de wereld. Het hebben van deze unieke vogels maakt duidelijk (of laat zien) hoe belangrijk Cyprus wereldwijd is voor vogels. Cyprus heeft niet alleen twee endemische soorten die uniek zijn voor het eiland, maar ook vier andere soorten die wetenschappers "endemische ondersoorten" noemen. Dat betekent dat, hoewel je deze soorten ook in andere landen kunt vinden, deze vier soorten significant verschillen van die op het vaste land van Europa. Het zijn:

1. Cyprus Kortteen Boomkruiper
2. Cyprus Zwarte Mees
3. Cyprus Gaai
4. Cyprus Dwergooruil

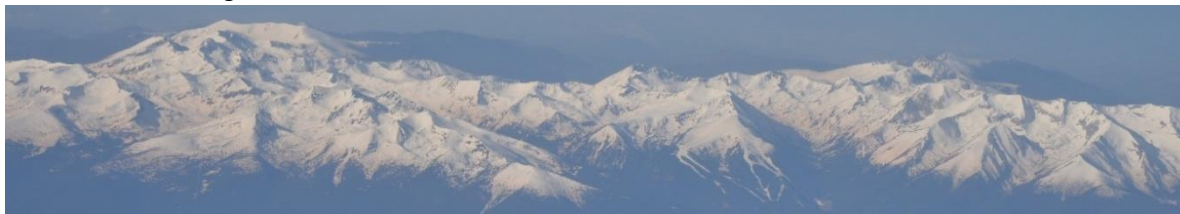
Centraal gelegen op Cyprus ligt het Troödosgebergte, dat een groot deel van Cyprus beslaat. Niet heel hoog, de hoogste top ligt op nog geen 2000 meter, maar toch hoog genoeg om in de wintermaanden sneeuw te “verzamelen”. Hier kun je in de winter zelfs skiën en dat verwacht je niet op dit verder zo mediterrane eiland. Wandelaars en natuurliefhebbers kunnen volop genieten in het gebergte: hier zijn bossen, natuureservaten en veel bijzondere planten en struiken, weelderig groen en als je goed zoekt, verborgen watervallen. Bovendien is het er in de zomermaanden heerlijk koel. Tussen al dat natuurschoon liggen diverse schilderachtige dorpen met smalle straten, steegjes en mooie kerkjes. En als je dan toch in het Troödosgebergte bent, mag een bezoek aan het “beroemdste klooster van Cyprus” niet ontbreken. Het is even een klim naar het duizend jaar oude Kykkos-klooster, maar het is de bochtige route ernaartoe meer dan waard.

Om kennis te maken met het echte Cypriotische leven, moet je niet in grote hotels gaan zitten. Veel authentieker is het om bij kleinschalige, traditionele accommodaties een nacht te blijven slapen. En die vind je onder meer in de dorpjes in het Troödosgebergte. In Omodos kun je al slenterend door de steegjes allerlei zelfgemaakte spullen kopen en een bezoek brengen aan het wijnmuseum of het klooster dat midden in het dorp staat. Als je door Agros wandelt of rijdt, kan het zijn dat je een zoete geur ruikt. Dat komt door het rozenwater wat ze hier produceren. Of je ruikt de snoepfabriek, waar je allerlei traditionele lekkernijen kunt kopen. En zo heeft elk dorpje wel iets bijzonders, al was het maar omdat het lijkt of de tijd er heeft stil gestaan. En dat de tijd heel ver terug kan gaan, blijkt wel uit het gegeven dat je op Cyprus één van de oudste steden ter wereld kunt bezoeken. Negenduizend jaar geleden woonden er al mensen in Choirokoitia. Tegenwoordig is het een archeologische site waar je nog een goede indruk krijgt van hoe de mensen toen leefden, ook omdat men een aantal typerende ronde huizen hebben gereconstrueerd. De nederzetting van Choirokoitia is gelegen op de helling van een heuvel in de vallei van de Maroni rivier richting zuidelijke kust van het eiland en ongeveer 6 km van de zee. Ook een Griekse godin heeft op Cyprus haar sporen nagelaten: Aphrodite. Volgens de legende werd de godin van de liefde en schoonheid op Cyprus “geboren” vanuit de golven, het zeeschuim, op een rots in de zee vlak voor de kust bij Paphos. Of het nu waar is of niet, de Cyprioten zijn trots op hun godin en vernoemden niet alleen de rots naar haar maar noemden ook hun land liefkozend “het eiland van Aphrodite”.

Dag 1: dinsdag 12 april

Om 0.13 uur wordt ik opgehaald door Geert, een chauffeur die ik vaker zie op nachtelijke ritjes naar Schiphol. We zijn om klokslag 03.00 uur op Schiphol. Als ik de draaideur door ben en mijn papieren zoek, komt Ton mij goedemorgen wensen. We moeten bij balie 3 inchecken en daar staan Theo, Patty en Trudy ook al te wachten. Even later komt Jacqueline ook aanwandelen. Die was hier ook al de hele nacht, net als Theo en Ton. We gaan inchecken en alles gaat mooi snel. We zijn direct aan de beurt. Dan een lange wandeling naar de veiligheidscontrole. Ook dat gaat vlot. Ik moet mijn hoge wandelschoenen wel uit doen. Maar ook hier weer een vlotte doorstroming. We komen in hal 3, en dus niet bij de MSB die ik in mijn gedachten had. De eerste de beste koffietent die we voorbij komen heet “Bread”. De opengewerkte wand met houten broden ziet er kunstig uit. Heel mooi gedaan vind ik. Leonie treffen we later bij de gate.

We taxiën om 06.05 uur naar de startbaan en zonder te stoppen geeft de piloot op de startbaan vol gas. Om 06.16 uur zijn we los van de grond. Beneden ons de vele lichtjes. Een snelweg, met een lang lint autolampen die, zo lijkt het vanaf boven, langzaam vooruit “kruipen”. Pas om 06.30 uur wordt het licht. We vliegen met een Boeing 737-800 van Transavia. Er kunnen 189 passagiers in en met een kruissnelheid van 850 km per uur brengt dit vliegtuig ons naar Cyprus. De deelnemers zitten verspreid over het vliegtuig. Theo en ik zitten bij de nooduitgang, boven de vleugel. Tussen ons in zijn 4 lege stoelen. Volgens de captain zijn er 60 lege stoelen. Om iets over 07.00 uur komen ze langs met koffie en boterhammen. Ik probeer een dutje te doen, maar dat lukt niet zo goed.



Om 08.30 uur vliegen we boven besneeuwde bergtoppen, en 15 minuten later boven zee. Dit was de Egeïsche zee tussen Griekenland en Turkije. Vliegroute: Arnhem, Dresden, Praag, Bratislava, Belgrado, Sofia.

Om 09.00 uur vliegen we het luchtruim van Turkije binnen. 09.45 uur onze tijd, maar 10.45 uur Cyprus tijd, wordt de landing ingezet. Op Cyprus is het mooi weer, 19°C en een zwakke wind. Ik zie het eiland liggen met de dorpjes.

Alles verloopt prima. Er staan mensen op ons te wachten en die begeleiden ons naar de persoon die de bus verhuurt en naar het busje zelf. Onze gids Melis Charalambides staat ons ook op te wachten. Net voor de reis hoorde ik dat hij een kleine hersenbloeding gehad had en dat hij, als alles goed gaat de eerste week meegaat. Achteraf blijkt dat alles goed ging en Melis bijna de hele eerste week meegaat. Later, als wij weer thuis zijn wordt hij geopereerd en alles is gunstig verlopen voor Melis.



Als we bij de bus staan zie ik dat het onweert en bliksemschichten schieten in de verte door de lucht. Melis heet ons welkom en verteld dat vorig jaar, toen ze naar de bergen gingen er sneeuw gevallen was op ca. 2000 meter hoogte. Hij vraagt of we moe zijn. Geen van ons heeft vannacht

geslapen, of misschien een beetje gedommeld in het vliegveld, maar we willen niet naar bed natuurlijk. Hij vraagt of we iets te eten bij ons hebben. Ik stel voor dat we onderweg een supermarkt opzoeken om wat eten te kopen.

Wij gaan achter het vliegveld van Larnaca vogels kijken zegt Melis. Als alle formaliteiten wat betreft de bus afgehandeld zijn gaan we op pad. De verhuurder van de bus wenst onze een goede reis en tot volgende week. Normaal rijdt Melis, maar dat mag nu niet vanwege zijn ziekte. Dus ga ik zelf de bus besturen.

Het is net over 12.30 uur en we hebben wat spullen gekocht in een kleine supermarkt vlak bij het vliegveld. Het regent een klein beetje. We zijn eerst naar het hotel gegaan om 13.00 uur. We gaan 14.00 uur weer op stap. Als ik wat spullen in de bus breng zie ik een heel donkere lucht rechts en een betere lucht links. Ik denk dat het meevalt, dus we gaan op stap. Net voor vertrek, om 14.00 uur, regent het hard.

Het is hier erg droog geweest zei Melis. Ik heb gezien dat het graan hier en daar al geoogst is. Bij ons begint het net te groeien. Vanaf het hotel rijden we naar een zoutmeer. Hier Casarca's, 9 Flamingo's, de steltlopers aan de andere kant van het meer zitten te ver weg om te kunnen identificeren. Er vliegen een paar Kempfhennen weg. In het water zit een Steltkluit. Die broeden op het eiland. Boven de gebouwen aan de overkant van de straat enkele Gierzwaluwen en wat Mussen. Theo ziet een Kuifleeuwerik. Er komen enkele Steltkluten aanvliegen. Het zijn echte vechtersbazen om een gunstige plek voor een nest. Een Boerenwaluw vliegt over.



We hadden de Griel niet gezien die tussen de begroeiing zat. Maar omdat hij een stukje ging lopen zag Jacqueline hem wel. Hiernaast een foto van een Griel die we in week 2 vlak bij Oroklini zagen. We rijden verder en stoppen bij enkele huizen. Opeens stopt er een politieauto voor onze bus. Melis praat met hen. Achteraf horen wij dat er vorige week, 29 maart, een Egyptische vliegtuigkaper met een papieren nepbomgordel op het vliegveld, hier 1 kilometer vandaan, gepakt is. Hij gijzelde ook enkele passagiers in een vliegtuig. Maar gelukkig liep alles goed af.

We rijden verder en kijken door kijkers en telescoop naar een Graszanger en Sporenkievit. De politie komt opnieuw aanrijden met zwaailicht. Melis praat weer met hen. Ze zijn natuurlijk waakzaam na wat er allemaal gebeurd is op het vliegveld een week geleden. Terecht natuurlijk. Ze bellen met hun baas en Melis wil ook met die baas praten. Na zijn verhaal verteld te hebben, mogen we hier toch blijven. We zien ook een Groenpootruiter.

We gaan naar een kunstmatig bassin waar water van een waterzuivering opgeslagen wordt. Vanuit de hoge uitkijkhut kun je mooi over het water kijken. Hier: Wintertaling, Dodaars, Slobeend, Huiswaluw, Gierzwaluwen, Boerenwaluw, Meerkoeten en Wilde Eenden. Op de dijk een Tureluur, een Sporenkievit zit wat verstopt tussen gele bloemen. Een Kiekendief komt laag boven het veld aanzeilen, en in de struikjes een Ortolaan. Op het wad zien we 4 Groenpootruiters. Ook Eksters hier. We rijden een pad af met heel veel Reuzenvenkels naast het pad. Het is bijna 18.30 uur als we terug rijden naar het hotel.

Onderweg een Buizerd op een hek. Het dorp heet Perivolia. Dat betekent "tuin". Als we in het hotel komen moeten we eerst de rode klei van onze schoenen schrapen. Nadat we ons opgeknapt hebben gaan we om 19.15 uur eten. De kilometer teller staat nu op 33775. Vandaag ca. 25 km gereden.

Dag 2: woensdag 13 april

Ik zet om 07.50 uur wat spullen in de bus. In deze omgeving kun je niet gemakkelijk een vroege ochtendwandeling maken. Eerst ontbijten natuurlijk. Om 09.10 uur zijn we bij dezelfde plas waar we gisteren ook gestopt zijn. Weer Kemphanen, Steltkluten, Gierzwaluwen en Flamingo's. De kleine steltlopertjes helemaal achteraan op de plas, zijn niet te determineren. Er is een mooie witte Kemphaan te zien. Een Oeverloper scharrelt aan de kant. Een Dwergstern heeft volgens Jacqueline "pinnetjes" op de kop. Ze is vast in de war met een Strandleeuwerik. Een Strandplevier scharrelt tussen de begroeiing.



Op de graanstoppel lopen een paar patrijsachtige vogels. Het zijn Zwarte Frankolijnen. Een schuwe en onopvallende vogel die we deze week vaker zien. Ze leven in open terreinen met wat kleine struikjes. Ze leven hoofdzakelijk op de grond en rennen liever dan dat ze vliegen. We hebben ook een Aziatische Steenpatrijs gezien. Hiernaast een foto van deze mooie vogel, gemaakt op Lesbos in 2015. Verder veel Oeverzwaluwen en Kleine Strandlopers. We rijden dan naar de Kitidam



waar we om 10.45 uur zijn. Hier moet een vliegveld zijn want er komen constant kleine vliegtuigjes over. Kiti ligt ca. 11 km ten zuidwesten van Larnaca.

Een Kuifkoekoek vliegt hier bij de dam. We gaan hier ook koffiedrinken. Ik hoor ook een Fluiters, een Groenling en een Cetti Zanger. Aan de andere kant van de dam is alles heel droog. Kilometers ver in de omtrek geen druppel water te bekennen. Je kunt je er geen voorstelling van maken dat hier zo nu en dan water is. De dam is ca. 8 meter hoog. Dus er moet heel wat water vallen wil dit een functie hebben. Theo oppert dat ze vast een zak geld van de EU kregen en ze wisten niet goed wat ze er mee moesten. Dus ergens maar een dam bouwen, ook al wisten ze nog niet waarvoor. Vorig jaar stond hier wel veel water zegt Melis.

We wandelen een stukje over de dijk en Melis neemt de bus mee. Hier veel vlinders. We zien overal lege hagelpatronen, kaliber 12, liggen. Dat is een teken dat hier veel op vogels geschoten wordt. Theo heeft een Kuifkoekoek mooi op de foto gekregen. Ook Zomertortels in de struiken. Er groeit een plantje onderaan de trap. Melis vertelt dat het de Kappertjes plant is. Kappertjes zijn de ongeopende bloemknoppen die je eet. Ze zijn ingelegd/ geconserveerd in zout of azijn. Later (zie foto op dag 6), zien we deze plant volop in bloei. Prachtige bloemen heeft deze plant. Maar wij hebben er nooit bij stilgestaan, als we een blikje of fles kappertjes open maken, dat ze er zo uitzien in de vrije natuur. We gaan het binnenland in en verlaten de kuststreek met de vele zout water meertjes. Een Torenvalk zit op een elektriciteits-paal te rusten.



We vertrekken bij de Kitidam, richting hoofdstad. Bij een groot bord rechts van de weg slaan we rechtsaf in de hoop dat we op dit binnenpad Roodpootvalken zien. We zien een paar Kleine Torenvalken. In de lucht is deze vogel niet gemakkelijk te onderscheiden van de gewone Torenvalk, omdat je de vogels altijd van onderen ziet. Maar Kleine Torenvalken zijn meestal in groepjes van 5-15 exemplaren. Plotseling een grote groep van ca. 10 Kiekendieven in de lucht. Dit zijn volgens Melis Steppenkiekendieven. Er zitten bijna witte mannetjes tussen. Er zitten iets verderop roofvogels op een perceel geoogst graan. De graanstoppel staat nog op het land. Het zijn



donkere vogels op een zeer grote afstand. We dachten, zonder kijker, aan Roodpootvalken. We rijden het veld in over de stoppel met de bus, omdat we wat dichterbij beter kunnen zien wat het zijn. Plotseling spreidt een vogel zijn staart en vleugel en zien we dat het Grijs Kiekendieven zijn.

Op de linkerfoto vliegt een mannetje boven een vrouwtje. Zij schrikt blijkbaar, want ze spreidt haar vleugels. Op de rechterfoto is de donkere vleugelband boven op de vleugel van het mannetje duidelijk te zien.

We moeten wel verder zegt Melis, anders komen we niet op onze eindbestemming. Een Ekster onderweg.



Aan de rechterkant zien we op de berg een klooster. Het klooster heet Stavrovouni. Stavros betekent kruis. Vouni betekent berg. 2000 jaar geleden heeft Saint Helen een stukje van het kruis van Christus meegenomen. Toen zij hier langs reisde zag ze een licht boven op de berg en besloot daar een klooster te bouwen.



We zijn vlak bij het dorpje Kivisili. Er staan ook vele mooie bomen op Cyprus. Melis verteld over de Carob boom. Dit heet bij ons de Johannesbroodboom. De boom behoort tot de vlinderbloemigen. Elke boom heeft peulen aan de takken hangen. Omdat het gewicht van de zaden van deze boon vrijwel constant is, te weten 0,2 g per zaadje, werden zij gebruikt als gewichtjes bij precisiemetingen van bijvoorbeeld diamanten en goud. Het woord karaat zou afgeleid zijn van het Oudgriekse woord *keration* = vrucht van de johannesbroodboom.

Als je de geroosterde peulen fijn maalt krijg je carobe poeder. Dit is een alternatief voor cacao. Sommige takken van deze boomsoort zijn helemaal dood. De ratten op het eiland vreten in tijden van "hongersnood" de schil van de takken omdat er nergens anders voedsel te vinden is.

We zijn niet ver van de kust en zien de zee zelfs nog in de verte. Melis vertelt dat er maar ca. 30 cm hoogte verschil is tussen eb en vloed, omdat het water niet snel genoeg door de nauwe opening bij Gibraltar kan stromen. We zoeken een koffietent hier in de buurt. We stoppen bij een winkel waar we wat inkopen doen.

We zien weer een Zwarte Frankolijn. Ze kwamen eerst maar op 2 plaatsen voor op het eiland, in het verre oosten en het verre westen in kleine aantallen. Deze 2 populaties lagen ca. 250 kilometer uit elkaar. 40 jaar geleden hebben ze zich verspreidt over het hele eiland. De verklaring is dat ze de "groene zone niemandsland" tussen het Cyprische en bezette Turkse deel gebruikt hebben om zich over het eiland te verspreiden.

We zijn om 13.10 uur in het aan de kust liggende dorp Zygi. Hier hebben we brood gekocht en koffie gedronken. Op de stoep hebben we de koffie en broodjes naar binnen "gewerkt". De wilde sinaasappels hangen hier aan de bomen. Het zijn erg zure sinaasappels zegt Melis. We moeten een stuk over de snelweg. Je mag er 100 km per uur rijden, maar Melis zegt als je 120km per uur rijdt, dan krijg je geen bekeuring. Om 14.15 uur rijden we door Limassol, waar ca. 150.000 mensen wonen. We zien een grote kerk naast de snelweg. Het is een Russische kerk. Er wonen heel veel Russen op het eiland. Melis vertelt dat hij hier 4 jaar in een melkfabriek gewerkt heeft. Dan moest hij 4 uur per dag met de auto reizen. Na Limassol nemen we de B8 richting Troödos gebergte.

Op het eiland kwamen in verleden het Vale Gieren voor. Maar die zijn geschoten of vergiftigd. Men heeft Vale Gieren uit Spanje en Griekenland gehaald om ze hier uit te zetten. Een reïntegratieproject. We gaan naar een centrum waar ze Vale Gieren een tijdje vasthouden om te wennen op het eiland. Na enige tijd laten ze de vogels los. De meeste hebben een soort gele flap aan de vleugel. Dan kun je ze van ver herkennen.



Hier veel Kauwtjes en Rotsduiven. Aan de overkant van het ravijn staan of liggen veel schapen en geiten in de schaduw op een smalle richel.

Een struik, die wel op kippengaas lijkt, groeit hier overal op het eiland. Het is een Euphorbiasoort. Hier is het Paasfeest het belangrijkste feest in het jaar. Ze hebben dan grote vuren om, zoals de myte zegt, Judas te verbranden.

We passeren het dorp Trimiklini en komen ca 15.30 uur aan in Troödos Square bij het hotel. Het is een beetje mistig en dat komt omdat we in de wolken zijn, hoog in de bergen. Hier zijn wel heel aparte bomen, vooral Pinus Cedrus (groene ceder) en de Pinus Nigra (zwarte ceder). De Pinus Nigra komt alleen voor in hogere berggebieden, deze boom heeft kleine denneappels. Ceders zijn bekend vanwege het geurende en duurzame hout. De toppen zijn plat/afgevlakt omdat er in de winter altijd een pak sneeuw op ligt.

Op Cyprus komen verschillende endemische vogels voor. De Cyprus Grasmus en de Cyprus Tapuit. Ook zijn er vier soorten die verschillen van vergelijkende soorten in andere landen, omdat



het eiland ver weg ligt van de kusten van de omringende landen, dus geïsoleerd. Men noemt ze semi-endemisch. Het zijn Kortteen Boomkruiper, Cyprus Zwarte Mees, Cyprus Gaai, Cyprus Dwergooruil.



De Cyprus Tapuit broedt op het hele eiland. Ik heb de Cyprus Gaai en de Cyprus Tapuit al een paar keer voor de auto langs zien vliegen. Men heeft lang gedacht dat de Bonte Tapuit en de Cyprus Tapuit dezelfde soort waren. Maar de zang is heel anders. De Maskerklauwier heeft de hoogste broeddichtheid van Europa op Cyprus.

Het Troödos gebergte is omhoog gedrukt vanuit de bodem van de oceaan, omdat de tectonische platen hier botsen. Daarom zie je hier veel schelpen nog in de grond zitten op ca. 2000 meter hoogte. Doordat er met het omhoogdrukken van de zeebodem ook gesteente van de aardmantel omhoog kwam, werden er mineralen gevonden. Mijnbouw heeft hier in de bergen in het verleden veel plaatsgevonden. Veel geologen gaan op speurtocht in de Troödos bergen. Hier, boven op de berg, is het toeristisch. Verschillende winkeltjes op het grote plein. Daar verkopen ze ook heerlijke geroosterde en gesuikerde noten. Daar koop ik ca. 500 gram van. Ook koop ik hier een goede landkaart van Cyprus. We zien ook enkele Cyprus Zwarte Mezen. Ze hebben een aparte roep. Boven in een pijnboom een vrouwtje Kruisbek. We horen een Fluitier, die maar even te zien was. We frissen ons op en genieten van een lekker biertje of andere versnapering. Het is nu 19.30 uur en het begint al aardig te schemeren. We gaan direct aan tafel voor het diner. We hebben vandaag 145 km gereden. Een prachtige route.

Dag 3: donderdag 14 april

We gaan 's morgens wandelen. Jacqueline, Ton en Theo gaan mee. Het is prachtig weer hier in de bergen. Ik maak eerst een paar foto's van het hotel. Veel mussen op het dak. We horen en zien de Europese Kanarie, Cyprus Zwarte mezen. De Vale Gierzwaluwen scheren massaal door de lucht. Een gewone Merel maakt herrie als hij van ons schrikt. Boven op de berg staan we bij een paar grote tanks. De Kortteen Boomkruiper zien we hier.

Om 08.30 uur hebben we het ontbijt op. Melis legt op de kaart uit waar we langs gaan rijden en welke parkeerplaatsen we aandoen om vogels te zoeken. Jacqueline heeft een vogel gezien, maar ze kan niet goed uitleggen welke het was. Maar Patty ziet het speldje wat Melis op zijn revers heeft. Een speldje van de Cyprus Tapuit, dus zegt ze tegen Jacqueline "Kijk, dat is de vogel die jij gezien hebt". Om 08.55 uur stoppen we op een picknick plaats. Hier Vink, Kruisbek, Maskerklauwier, Cyprus Zwarte Mees. Er zitten 4 mannen te ontbijten. Of misschien koffiedrinken? Het zijn de bosarbeiders volgens Melis. Een Winterkoning maakt veel kabaal.



We gaan naar de top van de berg. Onderweg veel Cyprus Tapuiten. Het is een bochtige weg naar boven. Dus de snelheid aanpassen. Boven op de berg is een Britse militaire basis. Groot Brittannië is jarenlang de "bezetter" van het eiland geweest. Nu is Cyprus zelfstandig. Maar Groot Brittannië heeft nog steeds ca. 4 % van het eiland in "gebruik". Een Boomleeuwerik gaat heel mooi voor ons poseren op een antenne en zingt zijn eigen Latijnse naam. Vanaf hier zien we de zee, Morfou Bay. De punt van het schiereiland heet Cape Kormakitis. Nu door Turken bezet gebied. Wij zitten hier op ca. 1.950 meter hoogte. Voor de zee ligt het berggebied Pentadaktylos, met toppen van ca. 1.100 meter hoogte.

Ik wordt net gebeld door het hotel dat sleutelnummer 411 niet ingeleverd is. Dat was de kamer van Jacqueline. Dat kost een rondje Jacqueline! Maar we komen nog bij het hotel langs, dus dat inleveren gaat zonder problemen. In Het Troödos gebergte van 600 km² zitten ongeveer 5000 Moeflons. Maar je ziet ze bijna nooit. Een Gaai vliegt voor de bus langs. Op de volgende stopplaats gaan we koffiedrinken. Hier veel pijnbomen.

Onderweg veel paars bloeiende bomen waarin heel veel bijen naar nectar zoeken. In de 60er jaren was deze weg nog een grindweg. De brug was toen nog van hout. We zitten met z'n drieën, Jacqueline, Theo en ik, aan 1 kant van een picknicktafel.

Er komt een klein vogeltje over ons heen vliegen en samen leunen we achterover met de kijkers in de aanslag, en samen vallen we achterover met de tafel. Dit was een mooi filmpje geweest voor Homevideo's.



Onderweg ook Judasbomen. Van oorsprong zijn het bomen uit Zuid-Europa en Azië. Ze groeien bij voorkeur op kalkrijke grond. Het zijn bomen uit de vlinderbloemenfamilie. De boom draagt mooie roze, vlindervormige bloemen direct op de kale takken en stam. De bloemen zijn eetbaar en worden vooral gebruikt in fruitsalades. Aan de boom groeien lange peulen van ca. 10 cm. Als de peulen nog groen zijn kun je die ook eten. De peulen krijgen een heldere, bleek paarse kleur. Na verloop van tijd worden die bruin en ze blijven in de winter aan de boom hangen.

Judasboom: symboliek en herkomst

De naam komt door een foute vertaling van "Arbre de Judée". Dit betekent dus boom uit Judea, een streek deels in Israël en Palestina. Vanuit die foutieve vertaling is de mythe ontstaan dat de apostel Judas Iskariot zichzelf ophing in een Judasboom.

Melis plukt een takje van een struik. Deze struik is endemisch op Cyprus. Het is de Golden Oak oftewel de Gouden Eik (*Quercus alnifolia*). Als je de bladeren omdraait zijn ze aan de onderzijde goudkleurig. Op de foto zijn de onder- en de bovenzijde te zien. De bladeren zijn eirond. *Quercus alnifolia* groeit uitsluitend op de stollingsgesteenten van het Troödosgebergte op hoogten tussen de 1800 en 4000 meter



We gaan naar het Kykkos klooster. Dit is het bekendste Cypriotisch-Orthodoxe klooster van Cyprus. Er komen heel veel Russen dit klooster bezoeken, omdat het voor hen een heilige plaats is. Het Russische Orthodoxe en Grieks Orthodoxe geloof hebben dezelfde oorsprong. De Russen volgen de Gregoriaanse kalender, terwijl de Cyprioten de Juliaanse kalender gebruiken. Het klooster is erg rijk en heeft vele kunstschaten. Het klooster heet eigenlijk Iera Moni tis Panagiotou Kykko. Het ligt op 1.318 meter hoogte in het Troödos gebergte. Je mag er

niet in met blote armen, dus een "soepjurk" aantrekken als je naar binnen wilt. In de kerk mag je niet fotograferen. In een kamer in de kerk een volledige kastenwand met relieken uit vervlogen tijden. Er is er zelf eentje bij van voor de geboorte van Christus. Hier staan plantjes met roze en witte bloemen, die heten Zonneroosjes of Sisters. Die komen in het mediterrane gebied veel voor. Ook Ceders worden volop aangeplant. Er bloeien ook bomen met witte bloemen en een rode bast. Er komen rode vruchtjes aan die je kunt eten. Melis noemt het de Griekse Aardbeiboom, de *Arbutus Adrachne*. We bekijken het prachtige klooster helemaal van binnen en buiten. Daarna volgen we een kronkelende weg door het Troödos gebergte. Mooie uitzichten en onverwachte panorama's en mooie haarspeldbochten. De gemiddelde snelheid ligt ergens bij 25 km per uur.

Om 13.20 uur zijn we bij de Moeflon stallen. In een omheining zijn hier ca. 25 dieren. Iets verderop stoppen we om even om ons heen te kijken. Er zit een Bruinkeel Ortolaan in een struik. We staan bij een kloof waar in het verleden arenden broeden. Maar helaas zijn de Havik Arenden vertrokken, omdat er huizen gebouwd zijn. Melis is aan het speuren door de telescoop. Er vliegen ook Torenvalken langs. Plotseling ook een Havik Arend. Die komen dus zo nu en dan nog in deze kloof naar voedsel zoeken. We waren al bijna in de bus als we een Kleine Zwartkop horen en zo nu en dan vangen we een glimp op van dit kleine vogeltje met het rode oog. Hij heeft zich goed verstopt in de lage bomen.



We gaan richting Polis. Overal sinaasappelbomen, druivenranken, mooie bloemen en hoog Pijlriet. Omdat het fruit niet voldoende opbrengt, laten ze het gewoon hangen en na enige tijd vallen de vruchten op de grond. Zonde, maar dat gebeurt op de hele wereld. Wanneer de verzorg- en oogstkosten te hoog zijn wordt het fruit niet geoogst.

Om ca. 14.15 uur zijn we in ons hotel aan het strand. Het heet Aphrodite Beach Hotel. Wat een mooie locatie is dit hier. Tom en ik wandelen nog een stukje het veld in. Hier Grasmussen en weer een Kleine Zwartkop. Ook 3 Groenlingen en kleine Hagedissen die snel voor ons wegvlugten. Om een uur of 20.00 konden we eten. Het is al een uur of tien 's avonds als ik een kakafonie van geluiden hoor voor het hotel. Ik dacht aan cicaden, maar Melis zegt dat het kikkers zijn. We hebben vandaag vanuit het Troödos hotel tot hier in het Beach Hotel 108 km gereden.



Dag 4: vrijdag 15 april

Om 06.30 uur vertrekken we met zes deelnemers het veld in aan de overkant van de straat. Ik hoor een Bosrietzanger en Groenlingen. Een haan kraait in de verte. De zon komt om 06.40 uur mooi op boven de horizon. Ook nu weer de Kleine Zwartkop. In een struik zit een witachtige vogel, wel ver weg. Ik zoek de vogel op met de telescoop en het is een Draaihal. Die zie je niet vaak. De vogel zit zich uitgebreid te poetsen en alleen met de telescoop goed te zien. De foto's zijn helaas niet scherp. Als we doorwandelen vliegt er plotseling een Griel (zie foto dag 1) van het pad. Die vliegt naar een stuk land waar stropakken liggen. Op de terugweg zien we de vogel opnieuw. Ook een miljoenpoot in het gras. Een Tjiftjaf zit verscholen in een struik. Hier ook een Bonte Vliegenvanger. Nu eerst maar ontbijten. Het is fantastisch mooi weer. De zon schijnt volop.

We gaan na het ontbijt naar de baden van Aphrodite. Hier stroomt het water van een heuvel. De legende wil doen geloven dat Aphrodite hier ging baden en haar haren waste. Op een grote rots een Hardoen. Een hagedis uit de familie van de Agamen (*Agamidae*). De Hardoen is bruingrijs tot bijna zwart, met onregelmatige vlekken. Op de rug stekelige knobbels. Ze worden maximaal 40 cm lang, waarvan de helft staart is. Ze leven op boomstammen, muren en rotsen. Hun voedsel bestaat hoofdzakelijk uit ongewervelden en plantendelen. Ze schuilen in een holte onder de grond, onder stenen of in hopen van knaagdieren. Ze communiceren door middel van knikkende kopbewegingen. Ze leggen 6-14 lederachtige eieren.



We wandelen naar de camping bij de zee. Bij een caravan zitten 2 mussen voor ieder voor een spiegeltje. Ze zien zichzelf en zijn druk bezig hun evenbeeld weg te jagen. In een struik een Cyprus Tapuit. Verschillende Kleine Zwartkoppen op dit terrein. Er groeien bomen - *Pistacia lentiscus* - die familie zijn van de Pistache. De struik lijkt wel op een Berberis. Er vliegen weer Hoornaars, grote wespen. Die zie je veel in deze streken. Echte horzels komen hier nog wel voor. In Nederland ook de Schapenhorzel en de Paardenhorzel. De Runderhorzel komt in Nederland nog sporadisch voor. Twee Kneuen in de bomen en ook foeragerend op de grond. Ook enkele Groenlingen. We gaan eerst een ijsje kopen voordat we weer vertrekken.

We zitten net in de bus als er een Koekoek naast ons meevliegt. Op de draad een Cyprus Tapuit. Het is het komende weekend Orthodoxe Griekse Pasen. Overal staan levensgrote beelden. We rijden door Neo Chorio. We gaan weer het veld in en Kneuen op de draad. Ze kwamen bij een waterpoel vandaan. We wandelen door het veld waar duizenden stenen liggen. Het veld is onlangs bewerkt. Dat lijkt mij geen gemakkelijke opgave om hier te ploegen.



Er bloeien wilde Gladiolen. Het zijn, vergeleken met de gladiolen die wij kennen, kleine planten. We lopen wat door het land en we horen een Cyprus Scopsowl of een Cyprus Dwergooruil. Ik maak het grote hek open zodat we allemaal gemakkelijk weer op de weg komen.

Melis laat het geluid van de Dwergooruil horen via zijn telefoon en de uil, die ergens in een boom zit, geeft direct antwoord. Het geluid komt iets verderop vandaan en we gaan daar zoeken. De uil

vindt onze aanwezigheid maar niks en vliegt naar een klein oud gebouwtje. We laten haar of hem nu maar met rust. Hier staat ook een antieke tractor. Bij ons ging die in het oud ijzer.



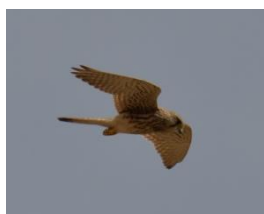
Ik haal de bus op en we gaan nu eerst koffiedrinken in het veld. Om 13.15 uur op een parkeerplaats met veel banken vinden we een mooie stek. Hier Mussen, Putters en Cetti Zanger.



We stoppen onderweg een paar maal. Bij een huis komt er plotseling een Arendbuizerd voorbij vliegen. Kom je 1 minuut later dan mis je dit spektakel.

Melis verteld over Lara Bay. Dit is een strand aan de westkust van Cyprus. Op de stranden van Lara Bay leggen Groene Schilpadden hun eieren. Die eieren leggen ze 's nachts, en ze komen na enige tijd ook 's nachts uit. De EU heeft speciaal voor deze bedreigde diersoort geld beschikbaar gesteld. Natuurbeschermers waken ervoor dat de toeristen te dicht bij de broedplaatsen van de schildpadden komen, want als bijvoorbeeld een van de in het zand gelegde eieren kapot gaat, komen ook de overige eieren niet meer uit.

Deze gestroomlijnde zeeschildpad is eerder bruin dan groen van kleur en heeft in verhouding een vrij kleine kop. Anders dan de andere zeeschildpadden eet de Groene alleen plantaardige kost. Een andere naam voor deze zeeschildpad is soepschildpad. Dat geeft al aan waardoor deze soort zeldzaam geworden is. Dankzij onder andere het Wereld Natuur Fonds is de internationale handel in schildpaddensoep tegenwoordig verboden.



Tijdens het rijden zien we eerst een Torenvalk bijna roerloos in de lucht "hangen". Een Havik Arend vliegt hoog voorbij. Op een steen zit een Harde. Een Bruinkeelortolaan zit in een struik. Die kunnen we mooi bekijken, hoewel dit beestje steeds heen en weer vliegt over de weg. We zien een paar Kuifleeuweriken. Als we daar naar kijken ziet Ton een slang van ca. 1 meter met een groenachtige kop door het gras kruipen. Hij kruipt in een hoop rommel, daar kon ik nog net de staart zien. Ik denk een Hagedisslang.

We rijden naar een groot en open landschap waar vorig jaar een Arendbuizerd gebroed heeft. Maar die is vertrokken omdat er in november 2012 een grote brand geweest is. Die brand heeft een paar honderd hectare land, gewassen en bos in de as gelegd. Op de foto is te zien dat er weinig bomen en struiken overgebleven zijn.



We rijden door het nieuwe dorp Theletra. Er zijn twee dorpen met die naam. Het verlaten dorp en het nieuwe dorp. Het oude, verlaten dorp is jaren (100?) geleden verwoest door een aardbeving en een daarop volgende aardverschuiving. Men heeft op een "veiliger" plek een nieuw dorp gesticht. Maar nu, na bijna 100 jaar, durft een enkele bewoner het weer aan om een huis in het verwoeste dorp te herstellen en er te gaan wonen. We gaan naar Simou, daar is de Mavrokolympus dam, gebouwd in 1966. In het stuwmeer zit ruim 2.000.000 m³ water. Op Cyprus komen veel stuwdammen voor. Hiermee lossen ze het water tekort door droogte gedeeltelijk op. Maar helaas houdt de weg naar de dam plotseling op. Wonderlijk, maar het is al jaren zo. Dat kun je zien omdat het ontbrekende stuk weg van ca. 75 meter volledig begroeid is met forse bomen.

We gaan verder en komen bij een klein stroompje waar Pijlrriet (*Arundo donax*) staat. Dit riet kan wel 10 meter hoog worden. Stukjes stengel worden bij bepaalde muziekinstrumenten gebruikt, zoals de Hobo en Klarinet. We horen een Grote Karekiet die zich verstopt houdt in het Pijlrriet. Hier zijn veel sinaasappelbomen. Onder de bomen heel veel sinaasappels die liggen te verrotten. Het plukken kost meer dan de verkoop van de vruchten opbrengt, dus gaan ze niet oogsten. Om 16.40 uur zijn we bij de



Evretoudam. Deze dam is gebouwd in 1986. Het stuwmeer is het derde meer in grootte op Cyprus. Er gaat 24.000.000 m³ water in. Hier wel 15 Gele Kwikstaarten. Ook enkele ondersoorten, o.a. de Balkan Kwikstaarten en de Dombrowski Gele Kwikstaart. Bij het meer: Bosruiters, Oeverlopers, Geelpootmeeuwen, Kemphaantjes, Kleine Zilverreiger en Steltkluten.

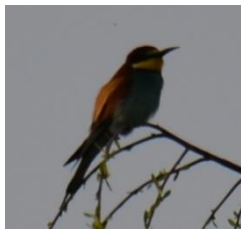
We rijden daarna via Paphos. Onderweg ruiken we de bloeiende sinaasappelbomen in het dorpje Steni. We rijden terug naar ons mooie Aphrodite Beach Hotel aan de zee. Hier blijven we vanavond ook eten. We kunnen naar het dorp ca. 3 km verder, maar het eten is hier zo lekker dat wij hier blijven.

De foto hieronder toont ons uitzicht tijdens het diner 's avonds.



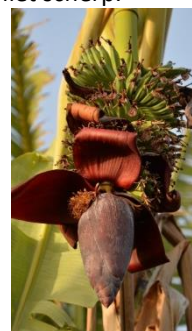
We hebben deze dag wat "rondgereden" in de buurt. We hebben toch nog 80 km gereden.

Dag 5: zaterdag 16 april



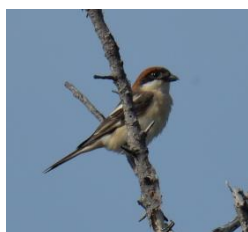
Het is 06.15 uur als ik het gordijn open doe. Ik hoor lawaai buiten en bekende geluiden. Er zitten wel 30 Bijeneters in de bomen, tegenover het hotel. Dat is prettig wakker worden. Het weer ziet er prima uit en de zon komt weer stralend op. Er zit een Bijeneter in een struik voor de zon. Helaas is de foto niet scherp.

We lopen door de sinaasappel-, mandarijnen- en citroen-boomgaard. Er hangen citroenen van ca. 750 gram per stuk. Daar zagen we nog wat andere vogels, maar die vinden we niet terug. Wel prachtig mooie blauwe bloemen. Er staan wel bananenbomen met nog groene



bananen eraan. De bloeiwijze van een bananen struik is heel apart. Het is geen boom, maar een kruidachtige plant. De stam is niet zoals van een boom. De plant heeft een schijnstam. Deze "stam" wordt gevormd door over elkaar liggende, vleugelachtige verbrede bladstelen. Bananen kun je pas telen als het niet kouder wordt dan 15°C.

We lopen om 06.50 uur weer naar de overkant van de straat, waar we gisteren ook waren. Hier lopen veel verschillende dieren in een omheining. De Bosrietzanger zingt volop en een Kleine Zwartkop scharrelt door het struikgewas. De Ijsbloem of Hottentotvijg groeit bij de ingang van het hotel. De Paarse Morgenster bloeit ook uitbundig. We zijn om 08.00 uur terug voor het ontbijt.



Op de draad zit een Paapje. Ook een Turkse Tortel. We zijn net van huis als ik een Roodpootvalk op de elektriciteitsdraad zit. Ik stop iets verderop, maar als ik de deur open doe is hij vertrokken. Ook een Roodkopklauwier. Melis laat ons stoppen met de auto. We verwachten dat we vooruit zullen "rollen", maar we gaan achteruit. Dus een vals plat. We rijden nu op een "snelweg" waar zomaar ca. 50 m² asfalt weg is. Er staat wel een bordje bij, maar rij je iets te hard dan zie je dat niet.

Er zit iets op de draad. Met de kijker zien we dat het een Kuifkoekoek is. Er zat ook eentje op de grond voedsel te zoeken. Deze vogel vliegt naar de Kuifkoekoek op de draad, geeft haar de prooi en direct daarna paren ze. Het liefdesspel is na 5 tellen voorbij.

Er piept steeds wat in de bus. We gaan eerst tanken en dan blijkt dat de piep voorbij is. Waarschijnlijk was het signaal van een bijna lege tank. We willen naar een stuwdam, maar de weg is zo slecht dat ze die maar afgesloten hebben. Er loopt een Zwarte Frankolijn over de weg en hij verdwijnt in de tuin van een huis.

We zijn vlakbij Paphos. Een grote havenstad met 35.000 inwoners op het zuidwesten van Cyprus. Het is ook een oude stad met veel archeologische bezienswaardigheden. De stad staat op de werelderfgoedlijst van UNESCO. De stad staat ook bekend om het altijd bezig zijn met wegen opknappen. Melis zegt dat de weg waar wij nu op rijden al 20 jaar "open" ligt. Wel veel bloeiende Oleander struiken langs de weg.



We komen bij de opgravingen. Ik vind dit zeer interessant. Om 11.00 uur hebben we de bus op de parkeerplaats gezet. De opgravingen zijn wel 10-15 ha. groot. Veel Isabeltapuiten op dit terrein. Er komen 4 Graszangers overvliegen. In de gebouwen prachtige mozaïeken.



Er staat een aparte boom te bloeien. De Perzische Lilac. Er hangen van 2 jaar zaden aan. Lichtgele van dit jaar en donker bruine van vorig jaar. Het lijkt wel wat op een Blauwe Regen. De bloemen die op oud hout bloeien, hebben een welriekende aromatische geur, die je al van verre ruikt. Het is eigenlijk een hoge struik van ca. 3 meter. De struik trekt veel vlinders en bijen aan. Reeën en herten lusten deze struik niet. Er vliegen 3 Blauwe reigers boven zee, ze gaan op vakantie. Een Leeuwerik zingt steeds in de lucht. Er komen ook enkele Kneuen voorbij vliegen. Als we naar de uitgang wandelen, zit er vlak naast het pad een Bonte Kraai in een boom.



In 2017 is Paphos de culturele hoofdstad van Europa. Elk jaar wordt door het Europees Parlement een hoofdstad gekozen die deze eer mag hebben. Het doel hiervan is de rijkdom, de verscheidenheid en de gemeenschappelijke kenmerken van de Europese culturen tot hun recht te laten komen en ertoe bij te dragen dat de burgers van de Europese Unie elkaar beter leren kennen.



Bij Sophas gaan we koffiedrinken en appeltaart eten. Om stammen van bomen, op ongeveer 50 cm van de grond zitten brede aluminium ringen. Dan kunnen ratten niet in de boom klimmen en dus niets vernielen. We zijn net gestopt voor een paar Kuifkoekoeken. Deze vogel zie je niet vaak. Maar als je ze ziet, zitten ze meestal op de grond te foerageren. We rijden achter het vliegveld. De grindweg voert ons bij de zee langs. Bonte Kraaien en Kautjes. Plotseling vliegt er een Hop voor de bus langs en die gaat op het pad zitten. In een veld Luzerne iets verderop Koereigers.

Deze vogels broeden op het eiland.

Bij de winkel met landbouwmaterialen zit een Paapje in het graan. Verder Houtduiven. Om 16.15 zijn we bij de Asprokremmosdam. We stoppen midden op de dam om vogels in en bij het water te zoeken. Op een grote, betonnen "toren", zit een Visarend. We rijden later op de snelweg en we zijn ongeveer 25 km van ons hotel. Er is een groot windmolenpark, maar helaas is er niet genoeg wind op Cyprus. Dus het park werkt maar op 25% van het haalbare vermogen.



Bij Pissouri gaan we weer van de snelweg af. Bij de Episkopi Bay, waar de Kensington kliffen zijn, gaan we de Eleonora Valken zoeken. Er broeden ca. 150 paar op het eiland. 80% van de wereldpopulatie Eleonora Valken broeden in Griekenland. Deze vogel broedt laat in de zomer, zodat hij optimaal prooi kan vangen als de vogels naar Afrika vliegen. De vogel is vooral in de vlucht gemakkelijk te herkennen. Ze vliegen als een Slechtvalk, maar langere vleugels. Er zijn donkere en lichte exemplaren. Deze mooie roofvogel overwintert voornamelijk op Madagaskar. Bij de Kensington Kliffen zien we de Cyprus Grasmus. Een zeer onrustig vogeltje die niet lang stil zit en niet gemakkelijk op de foto te krijgen is.

We zijn de ruïnes van Kourion gepasseerd. De stad is gesticht in de 14^{de} eeuw voor Christus. Om 18.20 uur zitten we met een biertje op het terras van het hotel. We hebben lekker gegeten, maar het was wel voor een groep met het dubbele aantal deelnemers. We zijn de enige gasten. Ik geef Melis een kalender van Het Vogeljaar en een gevulde enveloppe. Hij is een fijne gids met heel veel kennis van flora en fauna van Cyprus. Hij was ziek geworden vlak voordat wij naar het eiland kwamen, maar toch ging hij mee. Ik ben hem daar zeer dankbaar voor, want daarna kon ik voor de tweede reis ook gemakkelijk de "hotspots" vinden.

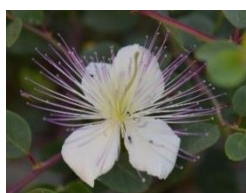


Omdat hij volgende week, de tweede reis, wegens zijn gezondheid niet mee kan doen, nemen we nu al afscheid. Morgenavond zijn we weer in het hotel waar we ook de eerste nacht waren. Zijn familie komt hem ophalen. Zijn broer gaat dan nog met ons mee voor 1 dag naar de oostelijke punt van het eiland. Deze dag 150 km gereden vanuit het Aphrodite Beach Hotel, dat ten westen van Polis aan het strand ligt.

Dag 6: zondag 17 april

Ton, Jacqueline, Theo en ik gaan 's morgens om 06.30 uur wandelen. We zien de zee in de verte. Het hotel heeft 108 kamers en in de zomermaanden is het erg druk. Op de draad zwaluwen. We wandelen op een braakliggend terrein vlak bij het hotel. Wel opletten want overal ligt betonpuin met vervaarlijke uitstekende stukken betonijzer. We horen Kleine Zwartkop, Zwartkop. Hier ook de Carob boom (zie dag 2) met de peulen eraan.

De tuinafscheidingen bij de huizen zijn rijkelijk begroeit met struiken met witte bloemen. Om 07.45 uur zitten we buiten bij het zwembad. We hebben veel gezien deze morgen. Wij zien ook heel mooie bloemen. De struikachtige planten groeien tussen de tegels en op het braakliggende terrein.



Ik neem een bloem mee om die aan Melis te laten zien. Kappertjes zegt hij, die plant heb ik je eerder laten zien. Die plant, maar niet met bloemen, hebben we op dag 2 dus ook gezien. Daarom herkenden we de bloeiende plant ook niet. In een boom hangt een dode Hardoen. Hoe die daar komt is onbekend, maar sommige vogels spietsen hun prooi op scherpe doorns in bomen.

Klapeksters en Klauwierien hebben deze in onze ogen lugubere gewoonte. Ze leggen op deze manier ook wel een voorraad aan waar ze in tijden van schaarste graag gebruik van maken.



Na het ontbijt gaan we opnieuw naar de Kensingtonkliffen. Als we aan komen rijden ligt er op het grindpad een dode slang. De kop mist eraf. De "dode" slang kronkelt nog, waaruit je kunt opmaken dat hij net doodgereden is. Waarom ze de kop eraf gehaald hebben? Op Cyprus, maar ook op Lesbos hebben de inwoners een grote hekel aan slangen. De slang heet Blunt-nosed Viper of *Vipera Lebentina*. Om te zien hoe groot de slang is leg ik er een biljet van € 5,00 bij. In het Nederlands heet dit de Levantijnse

Adder. De slang is gemiddeld 150 cm lang. Ze leven graag op zonnige en stenige hellingen. De kleur is meestal zandbruin tot grijs met een zigzag tekening op de rug met ernaast donkere vlekken. Het gif wat ze bij een beet in de wond verspreiden is erg giftig, meestal dodelijk. We zien veel Gierzwaluwen, Braamsluiper, Eleonora valken, Cyprus Grasmus. Op een rots in het water zitten Kuifaalscholvers. Ook enkele Vale Gieren op de rots randen.

Om 10.10 uur vertrekken we bij de kliffen. We gaan naar het schiereiland waar volgens Melis veel vogels zitten. We passeren een groot oud stadion van Apollo. Een groep van een stuk of 15 steltlopers komt razend snel langs vliegen. Ze gaan ook onverwachts zitten en met de telescoop is te zien dat het Oeverlopers zijn.

We zien bij de Engelse vliegbasis vele radio antennes. Cyprus was van 1878 tot 1960 een Brits eiland. We horen de Tornado's opstijgen. Die vliegen naar Syrië om te bombarderen. Bonte Vliegenvanger en wat steltlopers, meer zien we hier niet. We lunchen bij een soort kerkje dat midden in - ietwat verloren - het veld staat. Hier groeien ook mooie planten in de tuin. Trudy en Patty hebben veel kennis van planten.

We hebben ook al veel planten kunnen "identificeren" dankzij de kennis van deze dames.

Later komen we bij een moeras – Akrotiri Marsh - met grote rietvelden. Er loopt ook wat vee rond van een plaatselijk ras. Ze zitten aan een touw. Dat zie je bij ons niet meer. Dit gebied krijgt een nieuwe bestemming. Nu loopt het vee op veel plaatsen en de boeren oogsten hier gras en riet. Melis verteld dat het terrein uitgerasterd gaat worden, waardoor de natuur veel meer ruimte krijgt en het vee niet zomaar de rietvelden in kan lopen. De oppervlakte is ca. 150 ha. De werkzaamheden moet de natuur weer laten floreren in dit gebied en het moet in 2017 uitgevoerd zijn.



Het Akrotiri gebied is (en moet dat nog meer worden) een belangrijke trekvogel pleisterplaats. Het is een Ramsar gebied, (*Verdrag van Ramsar en Overeenkomst van Ramsar en voluit Overeenkomst inzake watergebieden van internationale betekenis, in het bijzonder als verblijfplaats voor watervogels*), een IBA = Important Bird Area en een SPA = Special Protection Area. Dit gebied is één van de weinige plaatsen waar de zeer zeldzame Witoog eend nog broedt.

Gele Kwikstaarten foerageren hier. Ralreigers lopen op het weiland en bij de rietvelden. We rijden naar een groot educatiecentrum bij een uitgestrekt zoutmeer. Hier wordt voorlichting gegeven over natuur en milieu. Het is een mooi centrum en je kunt vanaf het balkon mooi over het meer kijken. De informatie is overzichtelijk uitgesteld. Eenden op het meer en zangvogels in de bosjes. Ook nog enkele Flamingo's in het water. Dan naar een plek die Bisshops Pool heet. Het is privé-eigendom van een grote landbouwer die hier veel groente en fruit voor supermarkten verbouwd. Helaas is de poort dicht. Gelukkig komt er een dame aan en Melis overlegt met haar. Zij doet de poort van het slot en wij kunnen naar het kleine meertje. Het water uit dit meertje wordt gebruikt voor beregenen van landbouwgrond. In de tijd dat Melis regelde dat we naar binnen konden hebben wij geluncht, voor een gebouwtje waar katten opgevangen worden. Op een bord staat dat dit het Katten klooster is. Wat dat precies is, dat is mij niet duidelijk. We rijden naar het meertje. Veel Houtduiven in de bomen. Veel Slobeenden, wel 20 Dodaars, Wilde eenden, Meerkoeien, Waterhoentjes en Kuifeenden.



De zeer zeldzame en bedreigde Witoogeend zwemt hier ook. De witte iris is duidelijk te zien. Als er een woerd op vliegt is de grote witte vleugelspiegel en de witte onderkant van de vleugel heel goed te zien. Ook de bruine koptekening die doorloopt tot op de borst. De witte onderstaart is goed te zien.

Van een uitgebloeide Paarse Morgenster (*Tragopogon porrifolius*) maak ik een foto. Het lijkt wel een uitgebloeide



Paardenbloem. We verlaten deze mooie plek. De dame met een hoed die ze in Korea of China dragen, doet de poort weer voor ons open. We rijden door een licht glooiend terrein. De Engelse vliegbasis is natuurlijk verboden terrein. Een oeverloper vliegt op. Deze vogel vliegt met "stijve" vleugels vlak boven het water. De brede witte vleugelbanen zijn duidelijk te zien. De "komma", direct voor de vleugelbocht is een goede herkenning. De vogel wipt heel vaak met de staart.

Een Sprinkhaan met wel heel lange voelspriet zit op het pad. Het is waarschijnlijk de *Acrida hungarica* (in ieder geval een *Acrida* soort). Er is een grote haven op het schiereiland. We rijden terug naar de bewoonde wereld over een zandweg waar veel mensen vandaag het weekend "stukslaan". Zo nu en dan stoppen om de ondiepe poelen naast het pad af te zoeken op vogels.



Voor ons zien we de haven van Limasol. Plotseling een groep van 9 Vorkstaartplevieren. Deze vogels hebben een heel mooie koptekening. Ze foerageren graag op kaal land met korte begroeiing. Het is een kolonie broeder. Ze hebben een sternachtige indruk met hun lange smalle vleugels. In het Fries noemen wij deze vogel: Swellesturtwilster. Vertaald is het Zwaluwstaartplevier. Hun jachtvlucht is ook heel kenmerkend. Ze zwenken als zwaluwen door de lucht, op zoek naar vliegende insecten. Wat opvalt is dat als deze sierlijke vogels vliegen, de ondervleugel dekveren roodbruin zijn en de staart diep gevorkt is.



Er stonden ook wat Strandplevieren en Kemphanen bij. Even voorbij de haven is een vogelkijkhut. Hier Waterhoen, Rietzanger en een Dodaars zit op een grote steen naast enkele Wilde Eenden.

Een Meerkoet heeft enkele jongen. Een Ralreiger vliegt op en gaat direct weer achter het riet zitten en is voor ons onzichtbaar. We rijden via de B1 terug naar ons dorp. Om iets over 18.00 uur zijn we terug bij ons E-hotel in Larnaca. Dit is het hotel waar we de eerste dag ook waren. 's Avonds gaan we uit eten naar restaurant Dimoto. Melis, zijn vrouw en zijn broer zijn hierbij ook aanwezig.



We krijgen heel veel en verschillende soorten Cypriotische gerechten. Allemaal geserveerd op kleine bordjes. Dit noemen ze Mezze, allemaal kleine gerechtjes uit de mediterrane keuken. Je moet en mag alles proeven.

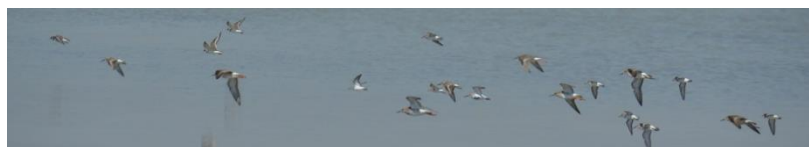
Heerlijk allemaal, maar weer veel te veel. Er wordt veel gesproken over de vogels en planten van het eiland. Melis weet heel veel van het eiland en de vogels, planten en dieren die er voor komen. We hebben deze zondag 124 km gereden.

Dag 7: maandag 18 april

We gaan deze ochtend niet wandelen. De broer van Melis gaat vandaag mee. Ons einddoel is de oostpunt van het eiland. Als we de ochtend op stap gaan stoppen we weer even bij het meertje waar we de eerste dagen ook enkele malen geweest zijn. Niet veel steltlopers deze dag. Wel Sporenkievit, Flamingo's, Steltkluten, Visdiefjes, Dwergsterns. Er komen 6 Kleine Zilverreigers overvliegen. Ik zag de schaduw van de vliegende vogels eerst op de grond voorbij komen. Kuifleeuweriken wandelen op het grindstrand.

Achter het vliegveld is een kunstmatig meertje. Opslag van gezuiverd water. Vlak daarvoor zagen we weer een Zwarte Frankolijn op een stopperveld. De uitkijkhut is op een strategische plek gezet, want vandaaruit kun je over de dijk kijken die om het meertje ligt. Hier Sporenkievitten, Casarca's, Witoogeenden, Meerkoeten. Tegen de wanden hebben ze "trappen" gelegd. Deze zijn alleen bedoeld om, als je in dit meer zou vallen, dat je dan gemakkelijker bij de gladde kunststof wand omhoog kunt kruipen.

Dodaars, Tureluurs. Roodstuit Zwaluwen vliegen voor ons langs. Grasmussen scharrelen voor de hut in het gras. Een Bosruiter scharrelt ook aan de rand in het water. Ook enkele Kemphanen. De Kemphanen hebben een grove tekening op de rug. Bosruiters kleine stippen. Een donkere vorm van de Oostelijke Blonde Tapuit zit op een grote strobaal. We zien een vogel tussen de ronde strobalen. De vogel is ver weg en krijgt verschillende namen toebedeelt. Maar als ik de telescoop op de vogel richt blijkt het een Koereiger te zijn.



We gaan naar een ondiepe plas iets verder dan de uitkijkhut.



Groenpootruiters, Kemphanen, Bontbekplevieren, Kleine Strandlopers en Bonte Strandlopers. Dan naar de zoutpannen van Larnaca. Hier zien we ook 2 Zomertortels op een elektriciteits draad zitten. Op Cyprus daalt de populatie zomertortels heel snel, omdat ze deze vogels in Egypte schieten. Bij het water Kuifleeuweriken. We willen naar een bepaalde plek, maar door de strenge beveiliging door het "grapje" van de nepkaper vorige week op het vliegveld is het afgesloten. We komen bij een tempel waar een dochter van de profeet Mohammed begraven ligt.

We rijden later dwars door de stad Larnaca en rijden in oostelijke richting. We nemen de eerste afslag - nr. 58 - naar Oroklini. Je volgt de weg en direct tegenover de benzinepomp is het vogelgebiedje. Dit is een meertje naast de snelweg. We zien Putters in de bomen zitten. Hier gaan we om 11.45 uur in de uitkijk hut zitten. Heel veel Meerkoeten, Waterhoentjes, Dodaarsjes, Steltkluten, Cetti zangers, een Purperreiger en een Blauwe reiger. Ook een groepje Flamingo's. Er zijn een paar eilandjes met bomen midden in het meer. Hier zitten



honderden Koereigers. Ze broeden hier, dit jaar voor het tweede jaar. Enkele jaren geleden wilden ze dit meertje inpolderen om er huizen te bouwen. Maar de vogelbescherming van Cyprus heeft dit plan verijdeld. Kleine Zilverreigers, Wintertalingen en een verdwaalde Grutto. Die zie je bijna nooit op Cyprus. In het Turkse deel van het eiland is ook een broedkolonie van Koereigers. Lepelaars zitten hier ook aan de kant.

We gaan naar de Achna stuwdam, vlakbij is een soort park. Totaal verlaten en in de steek gelaten. Er wordt geen onderhoud gedaan aan de gebouwtjes. Hier lunchen we. Er lopen hier veel ezels en paarden. Achna is een totaal verlaten dorp waar we vlak langs rijden. Maar het ligt in het Turkse deel van Cyprus. Alle waardevolle materialen zijn van de huizen gesloopt. Nergens een deur of raam met kozijn te bekennen. Er zijn 200 duizend Turkse immigranten hier heen gebracht waardoor het probleem van hereniging van noord en zuid Cyprus verder weg is dan ooit. We rijden bij de grens langs. Hier vlakbij is een Engelse basis, waardoor de Turken niet verder het eiland konden veroveren in 1974.

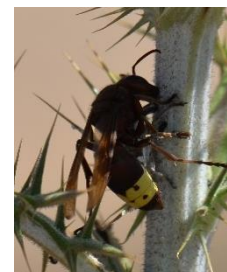


We gaan verder naar Cape Gkreko. Dit schiereiland ligt bij Agia Napa. Een mooie omgeving. Als ik de bus parkeer zien we een Kleine Klapekster. De roze kleur is er wel, maar is erg flets. Het is wel een volwassen vogel. De brede zwarte band op het voorhoofd is duidelijk te zien. Dit is een belangrijk herkenningsteken bij de Kleine Klapekster. Deze vogel zie je ook niet vaak.



Er loopt een Aziatische Steenpatrijs met een stuk of 8 jongen. We wandelen naar het einde van het pad, dat uitkomt bij de zee. We zien alleen maar hagedissen. Als we terug lopen horen we weer Aziatische Steenpatrijzen roepen. Na enig zoeken zien we ze ook op de rotsige helling lopen.

Op de stengel van een distel peuzelt een Hoornaar een ander insect op. Hoornaars zijn vleeseters. De Hoornaar is een typische rover die grote hoeveelheden insecten vangt en doodt om ze vervolgens te voeren aan hun eigen kroost, de larfjes. De hoornaars leven zelf van verschillende suikerrijke plantensappen en niet van dierlijk materiaal.



Op de terugweg naar Larnaca gaan we weer naar het Oroklini meertje. Hier is nog steeds heel veel te zien. Nu ook Kleine Zilverreigers en alle vogels die we vanmorgen ook gezien hebben. Onderweg nog een Buizerd in een boom. Die hebben we deze week niet veel gezien. Om 17.45 uur zijn we bij het hotel in Perivolia. We gaan vanavond weer een Mezze maaltijd nuttigen. Rode bietjes, rettich, sinaasappels, citroenen, kaas met ham, ui en salade met kaas en allemaal kleine schaaltes met sausjes. Ook gehaktballetjes. Tomaten met peper en Feta kaas. Bladeren gevuld met een mengsel van rijst en vlees. Ook patat en spiesjes met varkensvlees. Een courgette met eieren en spiesjes met kippenvlees. Pesto met weer lekkere gerechtjes. Als laatste buikspek van het varken met lamskoteletjes. Heerlijk allemaal maar teveel natuurlijk.

Ik krijg nog een mooie toespraak van Theo. Na afloop wordt ook de uitslag van de "wedstrijd", hoeveel vogelsoorten zien we deze week, bekend gemaakt. Theo voorspelde 117. Het juiste aantal dat we zagen was 118. Leonie voorspelde 123 soorten en Trudy 110. We hebben vandaag 197 km gereden.

Dag 8: dinsdag 19 april

We gaan deze ochtend met z'n drieën wandelen. Wat mussen en een Kleine Zwartkop. Als we bij het strandhotel wandelen, komt er plotseling een Kwartel voorbij vliegen. Die zie je niet vaak. Het ging erg snel. Maar vlak daarvoor had ik de roep gehoord.

Na het ontbijt alle koffers in de bus. We moeten rond 09.00 uur op het vliegveld zijn. Het is maar 15 minuten rijden. Het vliegtuig met de deelnemers van groep 2 arriveert op tijd en dus kan de 1^{ste} groep ook op tijd vertrekken naar Amsterdam Schiphol.

Iedereen bedankt voor de prettige vogelweek op Cyprus.

Met een vriendelijke "vogelgroet"
Herman Postma

